

УКРАИНСКАЯ АКАДЕМИЯ НАУК НАЦИОНАЛЬНОГО ПРОГРЕССА
ОТДЕЛЕНИЕ МЕДИКО-БИОЛОГИЧЕСКИХ, ХИМИЧЕСКИХ И
АГРАРНЫХ НАУК

11'98

ВЕСТНИК
ПРОБЛЕМ БИОЛОГИИ
И
МЕДИЦИНЫ

1

Полтава - Харьков- 1998

ВОПРОСЫ ПРЕПОДАВАНИЯ В МЕДИЦИНСКИХ ВУЗАХ

УДК 616-085: 378.147-335

ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА КАФЕДРІ ФАКУЛЬТЕТСЬКОЇ ТЕРАПІЇ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

НОВАК О. В.

Становлення української державності, інтеграція у європейське і світове співтовариство, побудова громадського суспільства, передбачають орієнтацію на підготовку спеціалістів високого класу [1,4].

Враховуючи вимоги часу, а також реформування вищої освіти в Україні, виникла необхідність удосконалення викладання усіх предметів в вищих учбових закладах [2,3]. Поява і розвиток нових механізмів економіки в повсякденному житті вимагає суттєво нових підходів до навчального процесу і в медичних вузах, особливо на клінічних кафедрах [3]. Питання оптимізації та вдосконалення навчального процесу постійно перебувають у центрі уваги викладачів вищої медичної школи [4].

Необхідність підвищення якості підготовки фахівців в умовах зміни соціально-економічних факторів розвитку суспільства визначає пошук нових форм і методів організації навчального процесу, застосування прогресивних технологій навчання [6].

Навчальний процес повинен враховувати тенденції суспільного розвитку і психологію молоді, форми і методи реалізації навчання [5,7].

Колектив кафедри факультетської терапії (УМСА м. Полтава) ставить своєю основною метою підготовку висококваліфікованих фахівців, здатних до здорової конкуренції, які зможуть знайти гідне місце на ринку праці в новому суспільстві з особливими моральними та правовими відносинами між лікарем, пацієнтом та суспільством 4.

Навчальний процес на кафедрі будується на наданні більшої самогтійності викладачам для створення нових форм навчання, удосконалення вже опрацьованих розробок. В основі - постійний цілеспрямований пошук, внаслідок якого з'являються нові комп'ютерні програми для контролю рівня знань, методичні розробки для самостійної аудиторної і поза аудиторної роботи студентів з акцентом на індивідуалізацію навчання.

Важливе значення у підготовці майбутнього лікаря на кафедрі факультетської терапії має формування клінічного мислення у студентів. Основи клінічного лікарського мислення починають закладатися з перших *днів* роботи студентів в клініці. На кафедрі велика увага приділяється вивченню механізмів патогенезу захворювання, методам обстеження, зовнішнім прикметам патологічного стану, а також головним синдромам, характерним для кожної патології. Викладач заострює увагу студентів не тому, що

може дати той чи інший метод обстеження, на окремих симптомах хвороби, для діагностики синдрому. Виділення основних синдромів допомагає в навчанні проведення диференціального діагнозу, що є невід'ємною частиною клініки факультетської терапії. Вміння проведення диференціального діагнозу розширює можливості розвитку клінічного мислення студентів.

На кафедрі велика увага приділяється самостійній роботі студентів біля ліжка хворого, *яки* вважається найбільш важливою частиною практичного заняття. В цьому випадку студенти засвоюють зорову інформацію, вивчають історію хвороби, вчаться спілкуватися з хворим, при цьому викладач прищеплює студентам елементи деонтології і етики. Кожен студент, під наглядом викладача, самостійно обстежує хворого, це інтенсифікує клінічне мислення, сприяє удосконаленню практичних навичок, допомагає самостійно приймати рішення у тій чи іншій ситуації, дає змогу студенту визначити свої професійні можливості і недоліки в підготовці (що особливо гостро відчувається в присутності хворої людини, яка потребує допомоги).

Одним із показників кваліфікації лікаря є вміння надати невідкладну допомогу, тому з кожної вивченої теми складені ситуаційні задачі, зорієнтовані на допомогу при невідкладних станах в умовах екстремальної ситуації.

На залікових заняттях широко застосовується машинно- програмний контроль, який зводиться до подання студентам типових задач щодо оцінки анатомо-фізіологічних особливостей, патогенетичних механізмів, клінічних задач з різних синдромів та лікування захворювань.

Боротьба за вищий рейтинг, здорова конкуренція стимулюють підготовку студентів, що особливо яскраво спостерігається при щорічному проведенні конкурсів серед студентів "На кращого терапевта" та "Кращу історію хвороби", де студенти мають можливість краще розкрити свої здібності. Хто має бажання удосконалювати освіту, прагне до наукової роботи, має успіхи в навчанні, може працювати у науковому студентському гуртку під керівництвом досвідчених викладачів. Науково-дослідна робота студентів на кафедрі є творчим процесом, спрямованим на поглиблення знань, активізацію дослідницької ініціативи, підвищенню професійних можливостей. Ця робота є невід'ємною частиною формування фахівців сучасного рівня.

Велике значення на кафедрі надається педагогічній майстерності викладача, його професійним та інтелектуальним здібностям. Всі викладачі кафедри мають науковий ступінь, постійно підвищують педагогічну майстерність, удосконалюють професійний рівень, ведуть наукову роботу.

Викладачі кафедри факультетської терапії докладають всі свої зусилля і знання для підготовки лікарів, здатних знайти гідне місце в житті, відповідно до своїх професійних можливостей в умовах сучасного розвитку суспільства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ.

1. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. - Київ. - 1996.-№ 6. - С.2-13.
2. Інформаційний збірник Міністерства освіти України. - Київ. - 1996. - ічд 13. - С.2-18.
3. Скрипніков М.С., Люлька О.Н., Бобирев В.М. Інтеграція - системно-цілісне спрямування навчального процесу на кафедрах теоретичного і клінічного профілів // Інтеграція навчального процесу на кафедрах теоретичного і клінічного профілів (Тези учбово-методичної конференції). - Полтава. - 1993. - С.1-2.
4. Скрипніков М.С., Люлька О.Н., Бобирев В.М. Особливості організації навчального процесу на перехідному етапі до ринкової економіки. / Особливості організації навчального процесу на перехідному етапі до ринкової економіки. - Полтава. - 1997. - С.3-4
- 5 Скрипніков М.С., Люлька О.Н., Бобирев В.М. Виховні можливості навчального закладу на сучасному етапі. / Виховні можливості навчального закладу на сучасному етапі. - Полтава - 1998 - С 3-6. Дзяк І.В., Неруш П.О., Перцева Т.О. Оцінка знань з базових дисциплін. / Особливості організації навчального процесу на перехідному етапі до ринкової економіки. (Тези навчально-методичної конференції). - Полтава. - 1997. - С.17-18.
6. Яковцова А.Ф., Пітенько М.М., Сорокіна І.В. та інші. Особливості організації навчання в медичних вузах на сучасному етапі. / Особливості організації навчального процесу на перехідному етапі до ринкової економіки (Тези навчально-методичної конференції). - Полтава. - 1997.-С. 66-67.

Стаття надійшла
25.03.1998 р.

Українська
медична стоматологічна
академія м. Полтава

*ОСОБЕННОСТИ ОРГАНИЗАЦИИ УЧЕБНОГО ПРОЦЕССА НА КАФЕДРЕ
ФАКУЛЬТЕТСКОЙ ТЕРАПИИ НА СОВРЕМЕННОМ ЭТАПЕ*

НОВАК О. В.

Учитывая требования времени, а также реформирование высших учебных заведений в Украине, возникает необходимость усовершенствования преподавания в высших учебных заведениях. Появление и развитие новых механизмов экономики требует существенно новых подходов к учебному процессу и в высшей медицинской школе, особенно на клинических кафедрах.

Коллектив кафедры факультетской терапии считает своей основной задачей подготовку высококвалифицированных специалистов, которые смогут найти достойное место на рынке труда в новом обществе с особенностями моральных и правовых отношений между врачом, пациентом и обществом.

Учебный процесс на кафедре строится на основах творческого подхода преподавателей для образования новых форм обучения, усовершенствования уже апробированных разработок. Вследствие этого появляются новые видеофильмы, компьютерные программы для контроля уровня знаний, методические разработки для самостоятельной работы студентов с акцентом на индивидуализацию обучения. Большое внимание на кафедре уделяется развитию у будущих врачей клинического мышления, которое формируется с первых дней пребывания в клинике. в результате самостоятельной работы студента с больным.

Неотъемлемой частью работы кафедры в подготовке специалистов является научно-исследовательская работа студентов в научном студенческом кружке под руководством опытных преподавателей. Эта работа направлена на углубление знаний, активизацию исследовательской инициативы студентов, что способствует формированию специалистов современного уровня.

Преподаватели кафедры факультетской терапии прилагают все свои усилия и знания для подготовки врачей, способных найти достойное место в жизни, согласно своим профессиональным возможностям в условиях современного общества.